

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

Калюжний Р.А.,

*заступник директора з наукової роботи Юридичного інституту
Національного авіаційного університету, доктор юридичних наук,
професор*

У сучасних умовах розвитку України ринок страхових послуг здійснює досить незначний вплив на процес формування вітчизняного ринку капіталу – інвестиційний потенціал цього ринку задіяний несуттєво. Український ринок страхових послуг всерйоз ще не розпочинав обслуговувати інвестиційні потреби реального сектора економіки, повною мірою не забезпечує її структурної перебудови, не має можливості для вільного переміщення капіталів між її галузями.

Основне макроекономічне завдання поточного моменту для ринку страхових послуг – це організація умов для переливу фінансових ресурсів у реальний сектор економіки. Для цього необхідно: впорядкувати оподаткування операцій юридичних та фізичних осіб; усунути суперечності та розбіжності з даного питання у законодавчих та нормативно-правових актах; посилити ліберальний характер фіскальної політики; надати податкові пільги при довгострокових вкладеннях тощо [1, с. 351].

Слід наголосити, що страхування, основною функцією якого є захист майнових інтересів громадян та юридичних осіб – потенційних інвесторів національної економіки, неодмінно має стати одним з істотних джерел капіталовкладень в Україні. Можливість здійснення страховиками інвестиційної діяльності впливає з особливостей перерозподілу коштів через систему страхування. Специфіка договору страхування дає можливість протягом певного періоду розпоряджатися коштами страхувальників.

У розвинених країнах світу страхові компанії, поряд із пенсійними фондами, вважаються одними з найбільших інвестиційних інститутів. Наприклад, у США до 30 % загального обсягу внутрішніх інвестицій припадає на фінансові кошти, які залучені за допомогою лише одного із видів страхування – страхування життя. Обсяг ресурсів, які акумулюються вітчизняним ринком страхових послуг, вкрай недостатній і не відповідає його потенційним можливостям. Головною причиною цього є недостатня фінансова потужність національних страховиків та незначні обсяги їх

операцій. Останнє можна пояснити, передусім, недооцінкою ролі та місця страхування з боку держави, потенційних інвесторів, які мають змогу вкладати свої ресурси у створення та розвиток страхових організацій, а також споживачів страхових послуг. Проте, зазначимо, що останнім часом на ринку страхових послуг відмічаються певні позитивні тенденції розвитку.

Для того, щоб обсяги інвестицій вітчизняних страхових компаній зайняли гідне місце у загальному обсязі внутрішніх інвестицій, державі слід ретельно та системно формувати і втілювати у життя відповідну політику стосовно до ринку страхових послуг.

Вважаємо, що основними заходами щодо удосконалення ринку страхових послуг в інвестиційному процесі можуть бути: вдосконалення нормативно-правової бази; підвищення платоспроможності страхових організацій; розширення ринку страхових послуг та підвищення їх конкурентоспроможності; удосконалення порядку оподаткування страхової діяльності; коригування вимог щодо створення та діяльності страхових організацій; розвитку інфраструктури страхового ринку тощо.

Підкреслимо, що більшість запропонованих заходів спрямовані на забезпечення надійності та фінансової стійкості системи страхування в Україні, а також інтеграцію вітчизняного та міжнародного ринків страхових послуг.

Варто вказати, що діючі законодавчі акти характеризують загальний аспект правового регулювання страхування у сфері інвестиційної діяльності, тобто впровадження правил, обов'язкових для всіх учасників страхового ринку. Поряд з цим існує конкретний аспект регулювання – конкретні нормативні документи, які впорядковують окремі аспекти діяльності на ринку [2, с. 326].

Удосконалення системи законодавства з питань регулювання страхування у сфері інвестиційної діяльності, повинне охопити внесення необхідних змін і доповнень у законодавчі та нормативно-правові акти різних рівнів, починаючи від Конституції України. Міжнародні та міждержавні угоди з питань зовнішньоекономічних відносин не завжди враховують інтереси використання та розвитку вітчизняного страхового потенціалу.

Потребує оновлення комплекс спеціальних законів з питань страхової діяльності, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, регулятивні правила (вимоги, обмеження та фінансові показники), а також

методичні вказівки та роз'яснення щодо деталізації застосування законодавчих та нормативних актів.

Окрім цього, слід впорядкувати умови проведення обов'язкового страхування. Необхідно привести його у відповідність з принципами страхування, уніфікувати умови захисту всіх категорій працівників.

З урахуванням власного та іноземного законодавчого досвіду в галузі страхування доцільно підготувати проект Страхового кодексу України.

Список використаних джерел:

1. Осадець С.С. Страхування : [Підручник] / Осадець С.С., Артюх Т.М., Бабко В.Л., Бабко Т.В., Бушанський А.В. — К. : КНЕУ, 2002. — 599 с.
2. Плиса В.Й. Страхування : [Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] / В.Й. Плиса. — К. : Каравела, 2005. — 392 с.